

Domov>Sodni postopki>Kazenske zadeve>Pravna pomoč>**Dokazi**

Dokazi

Ta oddelek vsebuje pregled zakonodaje EU o zbiranju dokazov v čezmejnih primerih.

Ozadje

Z odpravo nadzora na notranjih mejah EU se je državljanom EU močno olajšalo prosto potovanje, obenem pa se je tudi storilec kaznivih dejanj omogočilo lažje čezmejno delovanje.

Zato je bistveno, da države EU učinkovito sodelujejo pri zbiranju dokazov v kazenskih zadevah.

Zakonodaja EU

Trenutno stanje

Pravila o zbiranju dokazov v kazenskih zadevah v EU temeljijo na sporazumih o „medsebojni pomoči“, in sicer zlasti na:

Evropski konvenciji o medsebojni pomoči v kazenskih zadevah Sveta Evrope z dne 20. aprila 1959 in njenih dodatnih protokolih ter dvostranskih sporazumih, sklenjenih na podlagi člena 26,

Konvenciji o izvajanju Schengenskega sporazuma in njenih dodatnih protokolih,

Konvenciji o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah med državami članicami Evropske unije iz leta 2000 in njenem protokolu.

Od leta 2017

Od 22. maja 2017 bo pridobivanje dokazov v EU urejala direktiva o evropskem preiskovalnem nalogu.

Nova direktiva temelji na vzajemnem priznavanju in nadomešča ustrezne ukrepe iz zgoraj navedenih konvencij.

Uporabljala se bo med državami EU, ki jih direktiva zavezuje.

Po sprejetju direktive je bil z Uredbo (EU) 2016/95 z dne 20. januarja 2016 razveljavljen **okvirni sklep o evropskem dokaznem nalogu** iz leta 2008 (z bolj omejenim področjem uporabe).

Konvencija o medsebojni pravni pomoči v kazenskih zadevah iz leta 2000

Konvencija je **najpogosteje uporabljen** instrument za pridobivanje dokazov.

Ureja medsebojno pravno pomoč na področjih, kot so:

sprejemanje izjav **osumljenih oseb** in **prič**,

uporaba videokonferenc,

pridobivanje dokazov s **preiskavo** in **zasegom**,

telekomunikacije.

Protokol h konvenciji vsebuje pravila o pridobivanju informacij v zvezi z **bančnimi računi** in **bančnimi transakcijami**.

Zaprosilo za medsebojno pomoč

Organ prosilec se lahko neposredno obrne na organ izdajatelj.

Če izvršitveni organ nima razlogov za zavrnitev zaprosila, je treba zaprosilo izvršiti čim prej in v roku, ki ga določi organ prosilec, če je to izvedljivo.

Za zagotovitev dopustnosti pridobljenih dokazov morajo organi države izvršiteljice upoštevati vse postopke, ki jih določijo organi v državi prosilki, če ti postopki niso v nasprotju s temeljnimi pravnimi načeli države izvršiteljice.

Direktiva o evropskem preiskovalnem nalogu

Evropski preiskovalni nalog je sodna odločba, ki jo izda ali potrdi pravosodni organ ene države EU zaradi izvedbe preiskovalnih ukrepov v drugi državi EU z namenom zbiranja dokazov v kazenskih zadevah.

Direktiva o evropskem preiskovalnem nalogu je bila sprejeta 3. aprila 2014. Danska in Irsko sta se odločili, da ne bosta sodelovali.

Cilj direktive je uvesti načelo vzajemnega priznavanja in pri tem:

ohraniti prožnost medsebojne pravne pomoči ter

varovati temeljne pravice.

Evropski preiskovalni nalog vključuje vse preiskovalne ukrepe (razen ustanovitve skupne preiskovalne skupine).

Izda se lahko v kazenskih, upravnih ali civilnih postopkih, kadar je zoper odločitev mogoče sprožiti postopek pred kazenskim sodiščem.

Odreditveni organi lahko izdajo evropski preiskovalni nalog le, če je preiskovalni ukrep:

nujen,

sorazmeren in

dovoljen v podobnih notranjih primerih.

V skladu z novo direktivo mora država izvršiteljica preiskovalne ukrepe izvesti enako **hitro** in enako **prednostno** kot v podobnih notranjih primerih.

Preiskovalne ukrepe je treba izvesti „čim prej“. Direktiva določa roke (največ **30 dni** za odločitev o priznanju ali izvršitvi zaprosila in **90 dni** za dejansko izvršitev zaprosila).

Države EU lahko zaprosilo zavrnejo iz določenih razlogov. Naslednji splošni razlogi za zavrnitev se uporabljajo za vse ukrepe:

imuniteta ali privilegij ali pravila o omejitvi kazenske odgovornosti v zvezi s svobodo tiska,

škoda bistvenim nacionalnim varnostnim interesom,

nekazenski postopki,

načelo *ne bis in idem*,

ekstrateritorialnost v kombinaciji z dvojno kaznivostjo,

nezdružljivost z obveznostmi na področju temeljnih pravic.

Za nekatere ukrepe obstajajo dodatni razlogi za zavrnitev:

neobstoj dvojne kaznivosti (razen za seznam hudih kaznivih dejanj),

ukrepa ni mogoče izvršiti (preiskovalni ukrep ne obstaja ali ni na voljo v podobnih notranjih primerih in ni nobenega alternativnega ukrepa).

Zadnja posodobitev: 22/01/2019

Stran vzdržuje Evropska komisija. Informacije na teh straneh ne izražajo nujno uradnega stališča Evropske komisije. Komisija ne sprejema nobene odgovornosti v zvezi z informacijami in podatki, vsebovanimi ali navedenimi v tem dokumentu. Pravila glede avtorskih pravic spletnih strani EU so navedena v pravnem obvestilu.